

AUTHENTICATION

IN ART

AiA News-Service

de Volkskrant

Mythe of niet, heel Rome loopt uit voor het gevonden graf van Romulus

Een team archeologen presenteerde vrijdag de vondst van een grafkelder met sarcofaag die zou toebehoren aan Romulus, volgens de legende de stichter en eerste koning van Rome.

Jarl van der Ploeg 21 februari 2020, 17:10

De tombe die zou behoren aan Romulus. Beeld AFP

Het moet een vreemd beeld zijn geweest voor de toeristen die vrijdagochtend het Forum Romanum bezochten: tientallen archeologen, historici en journalisten uit heel de wereld die in een lange rij stonden om één voor één op de hurken te gaan en een blik te werpen op een kleine, vochtige ondergrondse ruimte met daarin een gebroken bak van tufsteen.

‘Waarom staan ze daar?’, vroeg een van die toeristen zich af. Omdat precies die tufstenen bak een ‘buitengewone ontdekking’ is ‘van onschatbare waarde’, een ‘gigantische

verrassing’, en vooral: ‘een vondst die nieuw licht zal werpen op de geschiedenis van Rome’.

Archeologen hebben midden in Rome, pal onder de plek waar vroeger de Romeinse senaat bij elkaar kwam om te stemmen, een sarcofaag en een altaar gevonden die waarschijnlijk verbonden zijn aan Romulus, de mythische stichter, naamgever en eerste koning van de Eeuwige Stad. Dat bleek vrijdag op een persconferentie van directeur Alfonsina Russo van het archeologisch park rondom het Colosseum.

Sinds Russo de vondst eerder deze week aankondigde – ‘een emotioneel moment’, zei ze – gonst het van opwinding in archeologisch Rome. Deze donkere, ondergrondse ruimte kan namelijk een nieuwe kijk bieden op de wereldberoemde stichtingsmythe van de stad. Dat is belangrijk, omdat het verhaal een essentiële invloed heeft gehad op het identiteitsbesef binnen het Romeinse Rijk; een verhaal dat de overheersing van de Romeinen over de rest van de wereld moest rechtvaardigen. Nog altijd is een zogende wolvin met de twee baby’s Romulus en Remus hét symbool van de Italiaanse hoofdstad.

Volgens die stichtingsmythe, later prachtig opgetekend door onder anderen Titus Livius (*Ab Urbe Condita*), worden Romulus en Remus, twee zonen van de god Mars, vlak na hun geboorte in een mandje in de rivier de Tiber te vondeling gelegd, vervolgens gevonden door een wolvin die de twee voedt met haar eigen melk. Als Romulus later besluit een stad te stichten, krijgen ze onenigheid en doodt Romulus zijn tweelingbroer waarna hij, vanaf 753 voor Christus, alleen verder regeert als eerste koning van de naar hem genoemde stad.

‘Ik geef toe: toen ik van deze ontdekking hoorde, vond ik het direct spannend’, zegt Marijke Gnade, hoogleraar pre-Romeinse archeologie aan de Universiteit van Amsterdam. ‘De vraag: ‘waar ligt Romulus?’ is met de tijd net zo’n vraag geworden als waar Aeneas ligt’, de held uit het oude Troje. ‘Als je een koppeling kunt maken tussen de mythologie en de daadwerkelijke historie is dat altijd van groot belang.’

Niet voor niets ging het de laatste keer dat het zo gonsde in archeologisch Rome ook al over Romulus. Eind 2007 werd op de Palatijn, een van de zeven heuvels waarop Rome werd gebouwd, een grot ontdekt waarin de wolvin de

tweeling zou hebben gezoogd. Die grot bleek weliswaar niet de echte zoogplaats (het Latijnse woord *lupa* betekende naast wolvin ook prostituee, dus waarschijnlijk werden de twee überhaupt niet door een wolvin gevonden maar door een vrouw) maar het was volgens archeologen misschien wel de plek die door keizer Augustus was aangewezen als de grot in kwestie, waarna die uitgroeide tot heiligdom.

Iets soortgelijks geldt waarschijnlijk voor de nu gevonden crypte van Romulus. Als hij al echt heeft bestaan, is het onwaarschijnlijk dat hij hier echt begraven ligt, zegt hoogleraar Gnade. ‘Deze begraafplaats dateert uit de 6de eeuw voor Christus, terwijl Romulus in de 8ste eeuw voor Christus moet hebben geleefd. Het is dus waarschijnlijk een plek die later als heiligdom werd opgetuigd om Romulus te herdenken.’

De toegang tot de ontdekte tombe. Beeld AFP

Het Forum Romanum in Rome. Beeld AP